

پاستیلی ئینکاوستیکى

نیگارکیشانی مؤمى جۆرتیکى گه لیتک کۆنه له نیگارکیشان، ره گوریشهی به کارهینانی سه ره تایی ده گه ریتته وه بۆ میسراییه کۆنه کان، پیده چیت یه که مین که سیک که ناماژهی دابیت به به کارهینانی ئەم جۆره نیگارکیشانه له دیواره ندى میسری کۆندا (ئی، ماکای E.Mackay) بوو بیت که له ههشت گۆرستانی سه رده می خبزانى ههژده یه مده له سه رده می ئەمنحوتی یه که مه وه بۆ سه رده می ئەمنحوتی دوو مده دا دۆزبویه ته وه و ناماژهی پیداه که مۆم له و کاره هونه راییه دیواره ندانه دا به کارهاتوه .

له م جۆره نیگارکیشانه دا مۆم وه ک نیوه ندییک به کاردیت، ئەوهی روون و ناشکرایه میوی هه نگوین تاکه ماده یه که له میسری کۆندا بۆ ئەم مه به سته به کار هاتبیت. له رتگیه ی گهرمی و گهرمکردنه وه ک جیگیرکه رتیکیش سوودی لى وه رگپراوه، و پرای سوود لى وه رگرتنى بۆ نیگار دروستکردن و به دیهینانی رووی رهنگین.

له هه ندی حاله تدا ده بینین تیکه لکردن و یه کگرتنیکی ته وای بۆ کراوه له گه ل رهنگه که دا وه ک ئەوهی رۆلی ماده یه کی په یوه ست ببینیت... هه ر چۆن له هه ندی حاله تی تردا وه ک روو پۆشیک دانراوه له سه ره رهنگه کان، پارێزه ره و جیگیرکه ره دوای ته و او بوونی کاره که، گه لیک نمونه بۆ به کارهینانی وه ک ئەم چینه پارێزه ره دۆزراوه ته وه که پالپشتی ئەم راستییه ده که ن، به لام ئەوهی ته و او دهرنه که وتوه ئەوه یه که ئایا ئەم مۆمه یا خود میوه وه ک نیوه ندییک بۆ رهنگه کان به کارهاتوه یا خود له

نیگارکیشان به رهنگی مؤمی

وهه بی ره سول
(سلیمانی)

دواتردا خراوه ته سهر په ننگه کان.

گهر له میسرریه کونه کان بترازیتین نهوا به پیتی بیرورایه کی تر پۆمانه کان لهو میللهت و شارستانیه تانه بوون که سهره تاکانی به کارهینانی میویان پۆ ده گه پیتته وه وهک نیوه ندیگ له نیگار کیشاندا، له پیتش دوو ههزار سالی (پ.ز) هوه له سهر دهستی نهو هونه رهنده گریکییه پۆمانیانه ی، له سهردهمی نیمپراتوریه تی پۆمانی که له میسردا ژیاون، ناولیتانی نه م شییوازهش به ئینکاوستیکی ده گه پیتته وه پۆ «پلینی Pliny» که پیتی وتوه «نیگار کیشان به ریگه ی به کارهینانی مومی گهرمی تیکه ل به رهنگ» encaustic painting. که خودی وشه ی ئینکاوستیک (encaustic) له بنه رته تا له وشه ی ئینکاوستیکوس (encaustikos) ی یونانیه وه هاتوه که به مانای به سووتاندن یاخود به گهرمکردن (to burn in) دیت، نهویش ئامازه یه پۆ توانه وه و گهرمکردنی موم له پرۆسه ی نیگار کیشانه که دا. له ئاسه واره پۆمانه کان پۆ هه لادا گه لی نمونه ی نه م جوړه کارکردنه دوزراوه ته وه که زیاترینیان له سهر ته خته و هه ندیکی که میشی له سهر که تان و گوینی دروست کراون.

ژماره ی نه م ئاسه واره پۆمانیانه نزیکه ی سهد دانه ده بیت که هه مووی وینه ی که سیه تین. نه وانه ی له سهر رووی قوماشه کان (واته که تان و گوینی) دروست کراون، ئاماده کراون پۆ دانان له سهر ده موجاوی مومیا کراوه کان، به م جوړه نیگار کیشانه ش و تراوه (دهسته سړی وینه کراو). به مه به سستی گپرائی رۆلکی نه فسانه یی نه م کارانه به کارهینراون، سهرباری نه م ئاسه وارانیه نه م سهردهمه هه ندیکی تر دوزراونه ته وه له سهره تای سهدده ی نۆزده یه مدا له ناوچه ی فه یومی دهره وه ی قاهیره میژوو یان ده گه پیتته وه پۆ سهردهمی یونانی پۆمانی. نمونه ی زور باشی نه م کارانه نه مری که ده توانریت له موزه ی مپترپولیتیان (Metropolitan Museum) ی هونه ر و موزه ی پوکلین (Brooklyn Museum) ی هونه ردا ببینریت. نه وانه ی دهرباره ی جوړی کارکردنی نهو سهردهمه یان نووسیوه، تیا یاندا هه به بیرورای وایه که په ننگه کان تیکه ل به میو یاخود مومه که کراوه ئینجا به په رهموچ خراوه ته سهر رووه که.

له سهددهکانی ناوه راستدا ئامازه یه کی نهو تو به رچاو ناکه ویت پۆ به کارهینانی نه م جوړه نیگار کیشانه،

هه ریویه زیاتر سهرچاوه کان باس له سهدده ی شازده یه م ده کهن که تیا یا نه م هونه ره میلی بوونیکه تیا به تی به خووه دیوه به رادده یه ک نه م باس لیتوه کردنه گهرمه، که کارپیکردنی له م سهردهمه ماندا ده چوینریت به زیندوو کردنه وه ی یاخود هه ولدان پۆ زیندوو کردنه وه ی نهو بلاوی و میلی بوون و خواست له سهر بوونه ی له سهدده ی شازده یه مدا خاونه ی بووه و به خووه ی بینوه.

پیتده چیت له ماوه یه کی باش دوا ی سهدده ی شازده تا کۆتاییه کانیه سهدده ی نۆزده کاره یه کی وه های پین نه کرابیت و له گه ل په یدا بوونی شوړشی پیشه سازی دیسان جاریکه تر نه م جوړه کارکردنه گوړیکه تری به خووه دیب، چون چیتتر هونه رهنده به هوکاری هاتن و په یدا بوونی وزه ی کاره با پیداوستی به دانانی ناگرتیکی به رده وام نه بووه له ژیر پالیتی کارکردنیدا پۆ نه م جوړه نیگار کیشانه، یاخود هه رده م به وه وه سهرقال بیت که ده می چه قوی کارکردنه کانیه گهرم بکات. به لکو چه قو و پالیتی کاره یی که گهرمی پیتو و ئوتوماتیکی راگرتنی گهرمی له سهره، وهک ئامرازگه لیکه نوی پۆ نه م جوړه کارکردنه به کارده هینریت، نه ک هه ر هینده به لکو له م سهردهمه نوتیه ماندا ئامیری زور تاییهت به م کارکردنه دروست کراوه و که بویه که و رادده ی گهرمیبه که ی له خو ده گری له هه مان کاتیشدا رۆلی جیگیر که ربشی بۆده بینیت وهک جوړیک له ئوتوو کردنی کاره که له پرۆسه ی کۆتایی کاره که دا و نه میستا گه لی کاری مؤدیرن و هاوچه رخی پین نه نجام ده دیرت.

لیرده ده کربیت ئامازه به وه بده یین که راگرتنی پله ی گهرمی پالیت یاخود چه قوی کارکردنه کان بویه گرنگ و پیتوست بووه، چونکه موم یاخود میو له پله ی شهست و پیتنجی سهدیدا (۶۵) شل ده بیتته وه و له رهنگه که ی نیوی جیا ده بیتته وه، له بهر نه وه پله ی گهرمی که می پیتوسته پۆ کارکردن، هه ر له بهر نه م هوکاره شه و هها بلا بووه که نه م شیوازه کارکردنه تهنیا له و ولاتانه دا به کارهاتوه که پله ی گهرمی یان نزمه.

هوکاری سهرنج راکیشانی مروقیش پۆ مادده ی میو ده گه پیتته وه پۆ تیک نه چوون و تیا نه چوونی میو، ساتن له نیو ده فری نیو گوړه کونه میسرریه کاندا دوزبو یانه ته وه که هه روه کو خوی ماوه ته وه به بی هیچ گوړانکاریه ک له سیفاتیدا، له بهر نه وه نائوکسید و ناسووتیت وهک رونه کان و رهنگی ناگوړیت و درز نابات و له ئاودا

ناتوتیتتهوه و هه لئاواوسیت، له بهر ئهم هۆکارانه نهک ههر بۆ مانهوهی خۆی به لکو بۆ مانهوهی زۆر ماددهی تر به کارهینراوه وهک تهخته یاخود نیگاری دیوار بهند.

ئهم جوړه کارکردنه له کاتی خۆیدا وهک جوړتیک له پیشه‌ی تایبه‌ی لی هاتووه، له بهر قورسی و گرانی کارتیاکردن و ئاماده‌کردن و به کارهینانی هونه‌رمه‌ند له باوک و باپیرانییهوه شاره‌زایی و زانیاری و توانای کردنی لهم بواره‌دا بۆ ماوه‌تهوه، واته هه‌موو که‌سیتیک نه‌یتوانیوه و نه‌یزانیوه لهم بواره‌دا کاربکات. ههر له بهر ئهم هۆکاره گه‌لیک له هونه‌رمه‌ندان وازیان لی هیناوه و شاره‌زایی تیایدا زۆر ئاشکراو روون نه‌بووه ته‌نیا وهک شتیوازه گشتیه‌که‌ی نه‌بیت که ئه‌ویش وهک وتمان له‌باوه‌کهوه بۆ کوری ماوه‌تهوه.

له بهر ئاسانکاری بۆ هونه‌رمه‌ند شتیوازیکی تر گیراوه‌ته بهر بۆ ئاماده‌کردنی ئهم جوړه رهنکه خستنیه نیو تیویهوه وهک که‌ره‌سه‌یه‌کی ئاماده و به‌رده‌ست به کارهینراوه. ئهمه‌ش له رهنکه‌ی دروستکردنییهوه به تواندنه‌وه‌ی میوه‌که له له‌ته‌ریه‌نتین که وهک جوړه کریمیکی لی دیت و ده‌توانریت بکریتته تیویهوه، ئهم شتیوازه‌ش جیبی ئه‌و شتیوازه قورسه‌مان بۆ ده‌گریتتهوه که له رتی گهرمکردنی پالیت و چه‌قۆ یاخود گهرمکردنی خودی ئه‌و رووه‌ی کاره‌که‌ی له‌سه‌ر ده‌که‌ین، جا دیوار بیت یاخود ههر جوړه روویه‌کی تر، ئهمه‌ش دواتر له باسکردنی چۆنیه‌تی ئاماده‌کردنی رهنکی ئینکاوستیکیدا باسی ده‌که‌ین.

ئاماده‌کردن و دروستکردنی رهنکی مۆمی

بۆ دروستکردن و ئاماده‌کردنی رهنکی مۆمی، جا ههر جوړتیک جیاوازی بیت، له جوړی شل یاخود هه‌لگیراو له‌ناو نایلۆن و قوتوو و تیوی تایبه‌ت، یاخود جوړی وشکی که وهک په‌نجه‌ی پاستیلییه و پیتی ده‌وتریت قه‌له‌می مۆمی. پیتیستان به‌ماده‌ی میوی پاک ده‌بیت، گهر ماده‌ی میوه‌که پاک بیت ئه‌و راسته‌وخۆ ده‌ست به ئاماده‌کردنه‌که‌ی ده‌که‌ین، گهر پیسیش بوو ئه‌و ده‌بیت پاک بکریتتهوه به‌م شتیوازه‌ی خواره‌وه:

پارچه میوه‌کان دینین و ده‌یکه‌ینه نیو قاپیتیک پر له ئاوه‌وه و ده‌بخه‌ینه سه‌ر ئاگریتیک هیتواش تا مۆمه‌که ده‌توتیه‌وه و له پیسیه‌که‌ی جیا ده‌بیتتهوه، ئینجا دایده‌گرین تا سارد ده‌بیتتهوه و ئاوه‌که به پیسیه‌که‌وه ده‌رژین و ئهم کاره چهند جاریک دووباره ده‌که‌ینه‌وه، تا

دواجار ئاوتیکي پاکمان ده‌ست ده‌که‌ویت، ئه‌وه‌ش نیشان‌ه‌ی پاکبوونه‌وه‌ی مۆمه‌که‌یه.

چۆنیه‌تی دروستکردنی رهنکی مۆمی

پارچه مۆمه پاکه‌کان ده‌خه‌ینه ناو قاپیتیکه‌وه و ئهم قاپه‌ش ده‌خه‌ینه نیو ده‌فریتیکي گه‌وره‌تر له خۆی که ئاوی گهرمی تیا بیت، بی ئه‌وه‌ی بیه‌یلین هیچ له ئاوه‌که بکه‌ویتته نیو مۆمه‌که‌مانه‌وه و دواتر ئاگریتیکي هیتواش ده‌خه‌ینه ژیر ده‌فره پر له ئاوه‌که و به گهرمبوونی ئاوه‌که، میوی نیو قاپه‌که ورده ورده ده‌توتیه‌وه و گهرم ده‌بیت. دواوه‌دای ئاماده‌بوونی مۆمه گهرمه‌تواوه‌که، تۆزه رهنکه‌یه‌که ده‌هینین و دواي ئه‌وه‌ی تۆزی گهرمی ده‌که‌ین له قاپیتیکدا به‌جیا تا شیی نه‌میئیت، (ئه‌گهر شیی گرتبیت)، ورده ورده تۆزه رهنکه‌یه‌که ده‌که‌ینه نیو مۆمه شل و گهرمه‌که‌وه و به‌رده‌وام له‌سه‌ر ئاگره‌که تیکي ده‌ده‌ین تا به‌کلۆ نه‌وه‌ست و باش تیکه‌ل بیت به‌یه‌کتر. له پاش یه‌کگرتنی ته‌واوه‌تی به چهند رهنکه‌یه‌ک ده‌توانین کاری پتی بکه‌ین و به‌کاری بهینین، بۆ نمونه: ده‌کریت ههر به گهرمی بکریتته سه‌ر پالیتی گهرم «که له‌کانزایه و ئاگریتیکي که‌م به‌رده‌وام له ژیریدا به‌یاخود به‌کاره‌با گهرم ده‌کریت و له کۆمپانیا تایبه‌ته‌کانه‌وه بۆ ئهم مه‌به‌سته دروست کراوه» دواتر به‌چه‌قۆی نیگارکیشان یاخود په‌ره‌مووچی تیژ کاری پتی ده‌کریت بۆ سه‌ر رووی کارکردنه‌که‌مان.

جوړتیکي تر له به‌کارهینانی به رهنکه‌ی هه‌لگرتنیه‌تی له نایلۆن یاخود له قوتوو تایبه‌ت بۆ ئه‌و مه‌به‌سته‌دا، ئه‌ویش دواي تیکه‌لبوونی ته‌واوی رهنک و مۆمه‌که داده‌گیریت و وازی لی ده‌هینریت تا سارد ده‌بیتتهوه، دواتر به‌شیه‌ی پارچه پارچه ده‌پریت و ههر رهنکه به‌جیاو ده‌کریتته نایلۆن یاخود قوتوو‌که‌وه و له شوتیتیکي ساردا هه‌لده‌گیریت، ههر کاتیک ویستان، ده‌ری ده‌هینین و به چه‌قۆی گهرم کراوه و له‌سه‌ر پالیتته گهرمه‌که به‌کاری ده‌هینین.

جوړی سییه‌م: به‌کارهینانی به‌رهنکه‌یه‌کی وشک یاخود سارد، که ئه‌ویش ساتی گهرمبوون و تیکه‌لبوونی رهنک و مۆمه‌که به دوو رهنکه‌ی هاویه‌ک و دواتر دارشتنی له قالبدا (که بۆ ئه‌و مه‌به‌سته ئاماده‌یه) دایده‌رژین، گهر قالبی تایبه‌تیمان نه‌بوو دایده‌نیتین تا نیمچه ساردبوونه‌وه و نه‌رمبوونه‌وه‌ی وهک هه‌ویرتیک، له‌شیه‌ مارمارۆکه‌دا

دروستی دهکەین و دەبیرین و کاغەزی تێو دەپێچین وەک پاستیلی ئاسایی و کاری پێ دەکەین لەسەر ئەو رووی بمانهویت بەبێ گەرمکردنی رووکه.

کارپێکردنی ئاسانە و ئامادهیە و لەسەر زۆر رووی زیر کاری پێ دەکەیت و لەبەر هەرزانی و ئاسانی بەکارهێنانی زۆر بلاوه لەنیسو مندالانی قوتابخانە سەرەتاییەکاندا. کۆمپانیا و کارگە تاییەتییهکان بەم مەبەستە هونەرێکی زۆریان تیا نواندوو و گۆرانکاری و پیشکەوتنی زۆریان خستۆتەسەر تا بەو شێوە ئاسانە لێ بیت.

وێرایی ئەو سێ رینگە و شێوازی ئامازەمان پێدا، ئەمڕۆ بۆ ئامادهکردنی رەنگی ئینکاوستیکی که بەشێوەیەکی ئاسان و سادە بەکاربهێنرێت و لەسەر هەموو روویەک (گەر زەربیش نەبێت و ئاسایی بیت) کاری پێ بکەیت، شێوازی ئامادهکردنی تر پەڕەو دەکەیت و ئامادهکراوەکەشی دەکەیتە نیو تیبووە وەک بۆیە زەیتی یاخود هەر بۆیەکی تری ناو تیبووب تا بە فلچە یاخود چەقۆی کارکردن کاری پێ بکەیت لەسەر هەر روویەکی وەک دیوار، بەرد، تەختە، کانزا، شووشە و قوماش و کارتۆن... تاد.

هونەری مۆدێرن بەتایبەت لەنیگارکێشاندا هەولێ ئەوێ داوێ که سوود لە توانا جیاوازهکانی جوانی ئەم جۆرە نیگارکێشانە وەرگیرێت بۆ بەدەستهێنانی ئەو بەرهەنجامە تەکنیکی و ئیستاتیکییانەی لە شێوازه کارکردنە جیاوازهکانیدا مەبەستیهتی، لەبەر ئەم هۆیە وەک وتمان ئاسانکاریهکی وەهای تیا کردووێ که کارپێکردنی عەمەلی بیت بۆ هونەرمەند و پیتوبستی بە گەرمکردنی پالیت و چەقۆ و تەنانهت رووی کارکردنەکەشی نەکات یاخود بە مەرج بوونی زبری رووی کارکردنەکە بیته بەرەستێ بۆکارکردن تیايدا.

شێوازی نوێ بۆ ئامادهکردنی رەنگی ئینکاوستیکی بریتیهیە لە بەکارهێنانی تەربەنتین و کەتیرە کۆبۆل یاخود رزنی دامەر (dammar resin) که (کەتیرە سەنەوبەر) دەگەرتەوێ لەگەڵ مۆمە پاک و پاودەری رەنگەکەدا. بەکارهێنان و خستنهسەری مادە کەتیرەیی لەپێناوی ئەو دایە که بە ئاسانی بۆیە که لە دیوار یاخود هەر روویەکی تری ئاسایی نەبیتەوێ بە سادەترین پەنجە لێدان یاخود پالەپەستۆ خستنهسەر، بۆیە بەکارهێنانی ماددە کەتیرەییەکە دەبیتە هۆکاری رەق هەلانتن و

پیانووسانی رەنگە مۆمیەکە بەرووکهوێ و لێ نەبوونەوێ.

بۆ ئامادهکردنەکی پیتوبستمان بە پیتوانەیک لە مۆمی پاک دەبیت، لەگەڵ سێ پیتوانە لە تەربەنتین. هەردووکیان دەخەینە نیو قاپیکەوێ و ئەویش دەخەینە ناو قاپیکێ گەورەتر لەخۆی که ناوی گەرمی تیا بیت (وەک پیتستر ئامازەمان پێدا) لەسەر ئاگر دانرابیت تا بە گەرمی ئاوێکە مۆم و تەربەنتینهکە وەک تیکەلەیکە هەوێکیان لێ دیت دەبیتە شێوێ کریمیک، ئینجا تۆزە رەنگیهکە لێ دەکەیت لەگەڵ تیکەلکردن و تیکدانی بەردەوامدا تا هەویریکێ شلی رەنگینمان دەست دەکەوێت و ئاماده دەبیت تا بیکەینە نیو تیبووی بەتالەوێ، بەلام بەشێوەیکێ خیرا لەبەر ترسی بە هەلمبوونی تەربەنتینهکە و دواتر داخستنی توندوتۆلی تیبووەکە. (بێ گومان دەبیت پیتستر ناو تیبووەکەمان بە بەزین پاک و وشک کردبیتەوێ). دەتوانین لە ساتەوختی بەکارهێنانی ئەم بۆیەیدا تیکەلێ تەربەنتین و کۆبۆل یاخود دامەر بەکاربهێنین بۆ روونکردنەوێ.

تیبوویی ئەوێ دەکەین لەدوا بەکارهێنانی ماددە تەربەنتینهکە دەبیتە هەلم و رەنگەکە بە پتەوی لەسەر رووێکە دەمیتبیتەوێ و نیگارکەمان کامل دەبیت و دوا وشکبوونەوێ تەنها پیتوبستمان بە پارچە قوماشیک دەبیت که بەهێواشی بێ پالەپەستۆ خستنه سەر رووی کارکەمان بسرین، چیتەر گەشی و بریقە کەرەمان دەردەکەوێت. چون بەرهەنجامی بوون بە هەلمی تەربەنتینهکە سیمای رەنگەکان مۆرکێکی مردووی دەبیت و بەم سەرنە گەشی رەنگەکان دەردەکەوێتەوێ.

تیبوویی: هەندێ رەنگ وەک ئۆکەر بۆ نمونە گەرمی زۆر کاری لێ دەکات و سروشتی رەنگەکە و پلەکە دەگۆرێت، ئەمە جگە لە رەنگی زەرد که بەرەو سوور دەگۆرێت لەبەر ئەم هۆکارە ساتی مامەلەکردن لەگەڵ ئەم رەنگانەدا، ئەبیت چاودێریهکی باشی گەرمی بکەیت و نەهێلرێت پلەکە کە بەرز بێتەوێ.

کارکردنی ئینکاوستیکی لەسەر رووێ جیاوازهکان

هەر وەک ئامازەمان پێدا کارکردنی ئینکاوستیکی لەسەر زۆر رووی جیاوازه نەجام دراوێ بۆ هەر روویەک چەند ئامادهکاریهک کراوێ لەکاتی خۆیدا، بەلام وەک

ئامازەمان پيدا بۆ كاركردى ئەرمرۆ و لەم سەر دەمەماندا دەكریت بەرەنجامى ئەو جۆرە ئامادە كردهى بۆيە كە لەسەر ھەموو جۆرە پرووېك كارى پى بکەين بەبى ئامادە كردهىكى ئەوتۆ.

دەتوتتەو و بەشپۆيەكى خۆيەخۆي دەچیت بەناو يەكداو شپۆ و پىكھاتەى جياواز دروست دەكات.

بەسەندىتى و كەمو كورتىه كانى نىگار كىشانى مۆمى بەسەندىتى و تايبەتمەندىتپپه كانى

بى گومان نىگار كىشانى مۆمى تايبەتمەندىتى و ھەى ھەيە كە ھەندى لە ھونەر مەندان بەباشى دەزانن و بەتايبەتى لەناوچە سارده كاندا كە كارەكانيان بەر كارىگەرى گەرما ناكەوئيت و پىكھاتە و سىمى رەنگەكانيان تىك نادات. گرنگترين ئەو تايبەتمەندىانە ئەمانەن:

أ- مۆم گەردى رەنگەكان دادەپۆشى و لە كەشى دەرهوى دادەپۆت و دەپپارتىت لە زەرد ھەلگەران ياخود تارىك بوون بەپى بەسەرچوونى كات.

ب- نىگارەكە پارتىگارى لەشپۆ و پىكھاتەى دەكات لە كەشپكى شپداردا و ئاو كارىگەرى لى ناكات.

ج- بەناويەكداچوونى مۆمەكان گونجاندن و دەولەمەندىكى تايبەت دەبەخشىت بەرەنگەكان... و ئەو برفەدانەو ھىمنەى رووى كاركرده كە ھەيەتى وا دەكات ئاسودەبى بدات بە چاوى بىنەر.

د- دەكریت ھەموو رەنگىك لەگەل مۆمدا بەكاربھىتريت بەبى ترس لە ئوكسىد كردهى ياخود كارىگەرى كەش و كارىگەرى كىمىيوى لەسەرى، چون مۆم وەك پارتىگارىك لەو ھالەتەدا رۆلى خۆى دەبىنيت.

خەوش و كەمو كورتىه كانى

أ- كارىگەرى گەرمى لەسەرى بە پلەى بەرز لەبەر ئەمەيە كە دەبىت لەناوچە گەرمەكاندا كارى نىگارى مۆمى لە ژوورى تايبەتى فىنك كراو دەدا دابترىت و ھەلبگىرت.

ب- وردەكارى و قورسى لە جىبەجى كردهى كارەكەدا و پىداوئىستى گەرم كردهى بەر دەوام بۆ رەنگەكان و ئامراز و ئەو پرووانەش كە كارى لەسەر دەكرىت.

ج- بە زووى و سانايى تەپ و تۆز دەنیشىستە سەر رووى كارەكە، ئەمەش وادەكات (بەتايبەت لە ناوچە گەرمەكاندا) ھونەر مەند كارەكەى لەنپو چوارچىو و شووشەكەدا دايىت كە شووشەكە ئەدات لە رووى كارەكە واتە شووشەكە نايىت بەرووى كارەكەو بەنوسى چون كارەكە و رەنگەكانى تىك دەدات.

ئامادە كارى پرووېك

۱- لە بەكارھىنانى زەمىنەيەكى جىسو ياخود بەرددا، پرووېكە بە رەنگىكى مۆمى وەك يەك چەور دەكرىت و دواتر كارى لەسەر دەكرىت بە رەنگە جياوازەكانى.

۲- لە بەكارھىنانى زەمىنەيەكى قوماشيدا، دەكرىت قوماشەكە بنوسىتريت بە پرووېكە رەقەو بەھىلم ياخود جىسو دواتر كارى لەسەر بكرىت ياخود پرووېكەى جىسو ياخود راتنجى لى بدرىت ئىنجا كارى لەسەر بكرىت. (راتنج جۆرىكە لە كەتيرە).

۳- بۆ كاركردن لەسەر زەمىنەيەكى تەختەيى ياخود ھەر ماددەيەكى بەھىزى ھاوشپۆي ئەو وەك كارتون يا ھاردبۆرد (hardboard) دەكرىت ماددەى جىسو و راتنج لە پرووېكەى بدرىت، گەر ھەر تەختەش بوو دەكرىت راستەوخۆ كارى لەسەر بكرىت.

۴- بۆ نىگار كىشان لەسەر زەمىنەيەكى كانزايى دەكرىت راستەوخۆ كارى لەسەر بكرىت.

تېبىنى: دواى تەواو كردهى نىگارەكە و دانانى دوا دەست تېوھردانەكانى جا بە چەقۆ بىت ياخود فلچە، تابلۆكە دەخرىتە بەر سەرچاوەيەكى گەرمى سادە وەك زۆپاي كارەبايى (ياخود ھەندى پەرەمىز بەكار دەھىتريت يا جۆرىك لە پەرەمىز كە ھەلگرتن و بەكارھىنانى ئاسانە پى دەوتريت دەمانچەي گەرمى «heat gun» ئەمەش بۆ يەكگرتنى نىوان ھىلەكان و گونجاندى رەنگەكان وەك دوا ديمەنيان. لەگەل ئاگادار بوون لە زۆر نزيك نەخستەنەو سەرچاوە گەرمىيەكە لە كارە ھونەرەكە تا رەنگەكان بەسەرىكەدا نەتوتنەو و ھىچ جۆرە ئاسەوارىكيان نەمىنيت... ھەندى لە ھونەر مەندان سوود لەم خاسىيەتەى ئەم جۆرە كاركردە وەر دەگرن ئەوئيش بە تواندەو رەنگە مۆمىيەكان بەشپۆيەك بۆ بەدەھىنانى جۆرىك و شپوازىك لە نىگار كىشانى مۆدېرن كە ناسراو بە رىيازى خۆيەخۆيى auto-matism. ئەمەش بەدانانى ھەندى رەنگ لەسەر تابلۆكە و خستەنەسەرى سەرچاوەيەكى گەرمى تا